

Скраћена верзија
Стратешки план
2020 - 2024.

Београд, фебруар 2020. године

1.1. Делатност Института за ментално здравље данас

Институт је здравствена установа терцијарног нивоа која обавља високо специјализовану диспанзерску и стационарну здравствену делатност из области психијатрије одраслих, психијатрије развојног доба, болести зависности, клиничке генетике, клиничке психологије, епилептологије и клиничке неурофизиологије, психофармакологије, психотерапије, превенције менталних поремећаја, као и заштите и унапређења менталног здравља, медицинске биохемије и медицинског снабдевања – фармацеутске делатности.

Рад Института за ментално здравље заснива се на три стуба:

- 1) дијагностика и лечење,
- 2) едукација и
- 3) истраживање.

Институт је наставна база неколико факултета УБ и департмана других универзитета: Медицинског факултета, Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, Факултета политичких наука, Филозофског факултета, Департмана за психологију и Департмана за социјални рад Универзитета Сингидунум, као и школа: Високе струковне школе за социјални рад, Средње, Више и Високе медицинске школе струковних студија.

У оквиру својих делатности Институт се бави:

- лечењем менталних поремећаја примењујући утврђене стручне и доктринарне критеријуме, односно принципе добре клиничке праксе;
- превенцијом менталних поремећаја и унапређењем менталног здравља;
- електроенцефалографијом, дијагностиком и лечењем епилептичних и других пароксизмалних неуропсихијатријских поремећаја
- школовањем (основне и последипломске студије), континуираном едукацијом, специјализацијом и ужом специјализацијом за своје сараднике, као и здравствене раднике и здравствене сараднике других здравствених установа и других правних субјеката;
- истраживањем из свих области психијатрије и сродних дисциплина, као и области заштите душевног здравља по принципима добре научне праксе;
- организовањем и спровођењем унутрашње провере квалитета стручног рада;
- утврђивањем мера у елементарним непогодама и другим ванредним ситуацијама;
- учествовањем у реформи заштите менталног здравља;
- и другим делатностима у складу са законом.

У циљу ефикасног и рационалног обављања делатности у Институту постоје следеће организационе јединице:

УПРАВА руководи Институтом за ментално здравље у свим областима његове делатности. Управу чини директор, помоћници директора, главна сестра / техничар Института и пословни секретар.

КЛИНИКА ЗА ОДРАСЛЕ са 73 постеље, у оквиру које су:

- Клиничко одељење за психотичне поремећаје – интензивна нега са 8 постеља
- Клиничко одељење за психотичне поремећаје – полуинтензивна нега са 37 постеља
- Клиничко одељење за кризна стања и афективне поремећаје са 29 постеља.
- Дневна болница за одрасле располаже са укупно 85 места и организована је као:
 - Дневна болница за психотичне поремећаје (25 места)

- Дневна болница за неуротичне поремећаје и поремећаје личности (25 места) и
- Дневна болница за афективне поремећаје (35 места).
- Одељење за специјалистичко-консултативне прегледе (Диспанзер) у свом саставу има:
 - Одсек за брак и породицу,
 - Кабинет за перинаталну и репродуктивну психијатрију,
 - Кабинет за судску психијатрију,
 - Кабинет за треће доба,
 - Кабинет за психотерапију
 - Кабинет за кризна стања

КЛИНИКА ЗА БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ организована је у следеће организационе јединице:

- Клиничко одељење за болести зависности, са 27 постеља;
- Дневна болница за болести зависности „Прим. др Зоран Станковић“, са 25 места;
- Дневна болница за болести зависности „Прим. др Бранко Гачић“, Паунова бр. 2, са 25 места и
- Дневна болница за болести зависности у адолесценцији, Паунова бр. 2, са 20 места.

КЛИНИКА ЗА ДЕЦУ И ОМЛАДИНУ

- Клиничко одељење за децу и адолесценте, са 20 постеља;
- Дневна болница за децу „Проф. др Светомир Бојанин“, са 15 места;
- Дневна болница за адолесценте, са 30 места;
- Одељење за специјалистичко-консултативне прегледе (Диспанзер) Клинике за децу;
- Стручни тим за заштиту деце од злостављања и занемаривања.

ОДСЕК ЗА ЕПИЛЕПСИЈЕ И КЛИНИЧКУ НЕУРОФИЗИОЛОГИЈУ „Проф. др Драгослав Ерцеговац“

ОДСЕК ЗА МЕДИЦИНСКУ ГЕНЕТИКУ „Проф. др Славка Морић-Петровић“

СЛУЖБА ЗА ФАРМАЦЕУТСКУ ДЕЛАТНОСТ (АПОТЕКА) И ЛАБОРАТОРИЈСКУ ДИЈАГНОСТИКУ – у оквиру које је организован Кабинет за клиничке студије;

СЛУЖБА ЗА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКУ И ОБРАЗОВНУ ДЕЛАТНОСТ „Проф. др Предраг Каличанин“ у чијем саставу послује Кабинет за образовну делатност;

СЛУЖБА ЗА НЕМЕДИЦИНСКЕ ПОСЛОВЕ, која се састоји од два одсека:

- Одсек за правне и опште послове и
- Одсек за финансијске послове.

У Институту се просечно годишње обави око 7.500 првих и око 45.000 контролних прегледа, а хоспитализује се преко 2.000 пацијената. Просечна дужина лечења је испод 30 дана на болничким одељењима, односно између 35 – 40 дана у дневним болницама; У одсеку за Епилепсије и клиничку неурофизиологију уради се око 4.500 електроенцефалографских (ЕЕГ) прегледа пацијената који се амбулантно и болнички лече; у Одсеку за медицинску генетику изврши се око 2.000 анализа и 7.000 лабораторијских дијагностичких анализа.

1.2. Кадровски ресурси

Укупан број запослених у ИМЗ на дан 31.12.2019. године је 227. У структури запослених, једну четвртину лекари (25,1%), бише од половине чине више и средње медицинске сестре (51,5%), лаборанти, радни терапеути и фармацеутски техничар, док здравствени сарадници учествују са 13,2% запослених, а немедицински радници са 9,7%. Укупан број доктора наука је 21, магистара 10, 1 виши научни сарадник и 5 научних сарадника. Наставно особље чине 3 професора универзитета, 7 доцента, 4 клиничка асистента, број примаријуса је 8 и 7 субспецијалиста.

2. Изјава тима руководиоца

Овим документом је по први пут утврђен циклус стратешког планирања Института за ментално здравље, који ће се периодично спроводити сваких 5 година, са редовним годишњим ревизијама и освртом на урађено.

Управни одбор ИМЗ има водећу улогу у смислу дефинисања стратешких опредељења, док руководство (менаџерски тим) има водећу улогу у непосредном вођењу процеса стратешког планирања, припреми неопходних података и докумената у вези са стратешким планом, као и старањем да процес буде партиципативан и инклузиван.

Овај документ је припремио Тим за стратешко планирање, формиран Одлуком број 2430/2 в.д. директора дана 03.10.2019. године, а на основу члана 7. став 2. и 3. Правилника о акредитацији здравствених установа, других правних лица и приватне праксе („Сл. гласник РС“ бр. 56/2019.) и члана 22. Статута Института за ментално здравље, у складу са чланом 6. став 1. тачка 1. Уговора о акредитацији здравствене установе закљученог између Института за ментално здравље (деловодни број 2170 од 19. 09. 2019. године) и Агенције за акредитацију здравствених установа Србије (деловодни број: 1-230-02 од 19. 09. 2019. године) у саставу:

1. Др Биљана Лукић, спец.психијатрије шеф Дневне болнице за одрасле (ДБ) – вођа тима
2. Кл. асс. Др сци мед Милутин Костић, спец.психијатрије, шеф ДБ за афективне поремећаје
3. Др Данило Пешић, спец. психијатрије
4. Кл. асс. Др сци мед Вања Мандић Маравић, спец. психијатрије
5. Доц. др Бојана Пејушковић, спец.психијатрије, шеф кабинета за образовну делатност
6. Др Светислав Митровић, спец. психијатрије, шеф ДБ за бол. зависности у адолесценцији
7. Доц. Јелена Радосављев Кирћански, спец. медицинске психологије
8. Снежана Стојановић, дипл. социјални радник
9. Прим. Др сци мед Олга Чоловић, спец. психијатрије, шеф кабинета за психотерапију
10. Др Марко Јелисавчић, спец. педијатрије, шеф одеска за медицинску генетику
11. Марина Лучић, главна сестра ИМЗ
12. Др Сања Ступар, спец. дечије психијатрије

Одржана је радионица стратешког планирања (20.11.2019.) на којој су учествовали представници свих јединица ИМЗ. Током радионице је извршена процена спољашњег окружења и утицаја на ментално здравље, као и стања унутар организације, а потом су утврђени стратешки правци развоја Института за ментално здравље, дефинисањем изјаве о мисији и визији, формулисањем принципа и вредности, као и стратешких и оперативних циљева.

Нацрт стратешког плана је достављен на увид свим запосленим, у периоду од 10.01.-18.01.2020. године. Запослени су дали своје предлоге и сугестије на састанцима одељења, који су инкорпорирани у финалну верзију документа.

3. Принципи рада и вредности Института за ментално здравље

3.1. Принципи

Институт у свом раду поштује принципе савремене психијатрије, а такође негује вредности који заједно руководе запослене у односу према пацијентима, међу запосленима као и према трећим лицима. Принципи и вредности су усклађени са документом “Програм о заштити менталног здравља у Републици Србији за период 2019-2026. године”, који је усвојен на седници Владе Републике Србије 21.11.2019. године.

Комуникација и размена информација

Комуникација и размена информација између Института за ментално здравље и других установа за заштиту менталног здравља је заснована на успостављеним системским процедурама, уз поштовање права на поверљивост података о здравственом стању пацијента.

Доступност и једнакост

Институт за ментално здравље је отворен за сва лица којима је потребна помоћ, без обзира на расу, боју коже, држављанство, националну припадност или етничко порекло, језик, верска или политичка убеђења, пол, родни идентитет, сексуалну оријентацију, имовно стање, рођење, генетичке особености, здравствено стање, инвалидитет, брачни и породични статус, осуђиваност, старосну доб, изглед, чланство у политичким, синдикалним и другим организацијама и друга стварна, односно претпостављена лична својства.

Заштита људских права

Људска права и права пацијената су заштићена на свим нивоима унутар Института за ментално здравље. Рад са лицима са менталним поремећајима су у складу са етичким принципима и нормативима које Институт примењује.

Брига за вулнерабилне групе

Вулнерабилне групе (деца, адолесценти, труднице и породиље, самохрани родитељи, старија лица, избегла и расељена лица и др.) имају приоритет у процесу планирања организације рада.

Институт за ментално здравље има развијене процедуре за идентификацију, бригу и лечење злостављане и занемариване деце, адолесцената и одраслих лица.

Лица са менталним поремећајима, удружења пацијената и породичне групе су укључени у процес рада Института. Јавност је систематски информисана о стварима везаним за заштиту менталног здравља и функционисање Института, са посебним нагласком на учешћу заједнице.

Мултисекторска сарадња

Институт за ментално здравље подстиче партнерство у области менталног здравља, сарадњу са образовним и правним системом, системом социјалне заштите и невладиним организацијама као и партнерства на свим другим нивоима.

Дестигматизација

Институт за ментално здравље иницира, учествује и подржава кампање против стигматизације, вођене од стране професионалаца и корисника психијатријских услуга, као и свих релевантних организација (школе, медији и цивилни сектор).

3.2. Вредности

Институт за ментално здравље у свом раду, у односу међу запосленима, према пацијентима и другим заинтересованим странама са којима сарађује, поштује следеће вредности:

- Највиши стандарди клиничке праксе по принципима лечења усмереног на пацијента
- Највиши етички и професионални стандарди у раду с пацијентима уважавајући права пацијената са менталним поремећајем
- Превенција, доступност, брига и осетљивост за пацијенте и њихове породице кроз мултидисциплинарни сарадњу у третману
- Континуирани професионални развој и стално усавршавање професионалних знања који су обавезујући за све запослене

4. Изјава о мисији и визији

4.1. Мисија

Мисија Института за ментално здравље је да базирано на принципима савремене психијатрије оствари водећу улогу у унапређењу, промоцији и заштити менталног здравља грађана Србије кроз превенцију, лечење, образовни и научноистраживачки рад.

4.2. Визија

Србија као друштво у којем је ментално здравље национални приоритет остварен уз водећу улогу Института за ментално здравље и заједничке напоре целокупне заједнице и свих заинтересованих, укључујући и пацијенте (кориснике), њихова удружења и породичне групе.

5. Стратешки циљеви

Општи циљ Института за ментално здравље у наредном петогодишњем периоду је да допринесе унапређењу менталног здравља грађана у Републици Србији, кроз превенцију, пружање квалитетне и доступне услуге са фокусом на пацијента, уз стални развој компетенција релевантних стручњака, научно истраживачког рада и сарадњу са актерима у земљи и иностранству.

ИМЗ ће кроз савремену имплементацију научне и истраживачке делатности бити водећа установа у области дијагностике и третмана раних развојних поремећаја, поремећаја који се јављају у адолесцентном периоду као и менталних поремећаја одраслог доба у складу са савременим дијагностичким класификацијама и водичима добре клиничке праксе, са циљем побољшања квалитета живота корисника услуга.

Општи циљ се остварује кроз 4 међусобно повезана стратешка циља, која се даље елаборирају по функционалним целинама.

Стратешки циљ 1. Превенција менталних поремећаја и унапређење менталног здравља

Институт за ментално здравље ради на процесу лечења и превенције менталних поремећаја, као и унапређења менталног здравља, укључујући кориснике услуга и њихове породице и целокупну јавност.

ИМЗ ће у континуитету информисати грађане о важним проблемима везаним за ментално здравље, а такође ће узети активно учешће у превенцији менталних поремећаја кроз активности у различитим секторима деловања, укључујући кампање и партнерски рад са другим релевантним институцијама, удружењима и организацијама. У том контексту, ИМЗ ће бити посебно активан у кампањама посвећеним менталном здрављу и ангажоваће се у процесу дестигматизације кроз различите видове информисања.

Стратешки циљ 2. Побољшање квалитета услуга усмерених на дијагностику и лечење менталних поремећаја

Институт за ментално здравље негује континуирану едукацију стручњака за ментално здравље који прате и примењују најновија знања у својој струци што резултује у високо стручној и квалитетној услузи коју запослени пружају.

У оквиру овог стратешког циља, фокус ће бити и на акредитацији ИМЗ, што ће се остварити кроз развој система за побољшање и управљање квалитетом рада у складу са међународним стандардима и принципима добре клиничке праксе, кроз израду процедура и испуњење критеријума за успостављање стандарда, као и кроз допринос креирању стандарда рада у области менталног здравља на националном нивоу

Стратешки циљ 3. Унапређење компетенција стручњака кроз образовање и научно истраживачки рад

Институт је водећа установа која спроводи научноистраживачки рад у области менталног здравља у Србији. У наредном периоду, стратешки и систематски ћемо промовисати научну и едукативну делатност, уз учествовање у међународним пројектима и организовање научних скупова и симпозијума.

Стратешки циљ 4. Оснаживање ресурса и капацитета ИМЗ

Заштита менталног здравља запослених кроз унапређење службе, стандардизацију броја и квалитета услуга у складу са међународним стандардима, тимски рад, унапређење компетентности за спровођење медијске презентације активности и имплементацију програма за превенцију стреса и синдрома изгарања.

Такође, Институт за ментално здравље ће радити на сталном побољшању и иновирањима дијагностичких процедура, како кроз обезбеђивање средстава за обнављање опреме, тако и кроз континуирану едукацију кадра за нове дијагностичке и терапијске методе.

Истовремено, ИМЗ ће подједнако водити рачуна да се оснажују и немедицинска служба која је од виталног значаја за несметано функционисање и квалитетан рад свих организационих јединица.

6. Оперативни циљеви

У оквиру организационих јединица, а у складу са постављеним стратешким циљевима, предвиђени су следећи оперативни циљеви:

6.1. Клиника за одрасле

ОЦ 1. Допринос социјалној инклузији лица са менталним поремећајем кроз мултисекторску сарадњу и процес деинституционализације

- Подршком информативних кампања (нпр. поводом међународног дана менталног здравља)
- Организовањем едукација за рад са особама специфичног дијагностичког спектра (деменција, др.)

ОЦ 2. Интегративно лечење и имплементација савремених дијагностичких и терапијских процедура

- Кроз примену постојећих водича добре клиничке праксе
- Кроз медицински рационалну примену расположивих фармаколошких протокола
- Кроз континуирану евиденцију нежељених догађаја
- Кроз интерспецијалистичку сарадњу у коморбидним стањима пацијената
- Промовисати и унапредити рад Кабинета Треће доба (лечење и клуб), повећати број чланова тима и активирати рад Клуба старих
- Промовисати и унапредити рад Кабинета за перинаталну и репродуктивну психијатрију

ОЦ 3. Континуирана едукација здравствених радника и сарадника кроз сарадњу са референтним установама и организацијама у земљи и иностранству

- Кроз едукацију на Медицинском факултету и другим образовним установама
- Кроз учешће на стручним скуповима у земљи и иностранству

6.2. Клиника за болести зависности

ОЦ 1. Унапређење рада Клинике кроз програмско, организационо и кадровско оснаживање

- Развијање и унапређење програма за третман нехемијских (бихејвиоралних) зависности код одраслих, са фокусом на зависност од интернета и видео игара
- Дефинисање Центра за болести зависности у адолесценцији
- Примена постојећих водича добре клиничке праксе

ОЦ 2. Сарадња са другим здравственим и образовним установама

- Едукацијом стручних сарадника у школама омогућити рано препознавање проблема код деце
- Едукација професионалаца из примарне здравствене заштите

6.3. Клиника за децу и омладину

ОЦ 1. Унапређење рада службе и побољшање квалитета услуга кроз оснаживање унутрашњих капацитета:

- Сарадња и размена искустава са стручњацима из водећих европских центара за ментално здравље, нарочито у области раних интервенција и првих психотичних епизода
- Имплементација постојећих водича добре клиничке праксе
- Развијање нових услуга за пацијенте: генетичко саветовалиште и дијагностика, продужене групе, групе родитеља лечене деце и адолесцената
- Проширење простора за рад (адаптација петог спрата)

ОЦ 2. Оснаживање других система и струка, у циљу растеређења и равномерније расподеле услуга везаних за збрињавање деце и младих

- Специјализоване едукације стручњака из примарне здравствене заштите, супервизије, подршка у раду саветовалишта, промоција скрининг програма и програма дестигматизације
- Едукације образовног система (васпитачи, наставници), система социјалне заштите (хранитељи, усвојитељи), полиције и тужилаштва (рад са децом жртвама или починиоцима насиља), психоедукација родитеља.

6.4. Одсек за епилепсије и клиничку неурофизиологију

ОЦ 1. Унапређење рада службе и побољшање квалитета услуга кроз оснаживање унутрашњих капацитета

- Проширење тима Одсека за епилепсије неуропсихологом и дечијим неурологом
- Организација група за самопомоћ пацијената са епилепсијом, које би укључиле лекара, социјалног радника и психолога. Ангажовање на организацији обележавања Љубичастог дана - Међународног дана подизања свести о епилепсији који се у свету обележава 26. марта, различитим промотивним активностима.
- Сарадња са другим медицинским установама које имају могућност неурорадиолошке обраде, ради лакшег упућивања пацијената на неопходну допунску дијагностику.

6.5. Одсек за медицинску генетику „Проф. др Славка Морић Петровић“

ОЦ 1. Унапређење рада службе и побољшање квалитета услуга кроз оснаживање унутрашњих капацитета

- Унапређење и проширење тима Одсека за медицинску генетику (молекуларни биолог, лекар, лабораторијски техничар).
- Развијање нових услуга из области медицинске генетике: генетичка обрада психијатријских пацијената (дијагностика, генетичко саветовање), нарочито у педијатријској популацији пацијената.
- Сарадња са другим медицинским установама у циљу спровођења дијагностичких процедура из области медицинске генетике (хромозомски *microarray*, секвенцирање следеће генерације).
- Промена радног простора (адаптација Дечијег одељења Института)

6.6. Служба за фармацеутску делатност (Апотека) и лабораторијску делатност

ОЦ 1. Унапређење рада службе и побољшање квалитета услуга кроз оснаживање унутрашњих капацитета:

- Примена постојећих водича Добре апотекарске и водича Добре лабораторијске праксе
- Рационализација трошкова за спровођење утврђених терапијских протокола лечења;
- Проширење простора за рад (адаптација постојећег радног простора лабораторије) и опремање радног простора (апотека и лабораторија).

ОЦ 2. Обнављање медицинске опреме и унапређење информационог система

- Набавка медицинске опреме (апарата) за биохемијску лабораторију;
- Инплементација лабораторијског информационог система и интеграција са постојећим Хелиант болничким информационом системом;

ОЦ3. Повећати број пацијената који су у третману клиничко-истраживачких студија

ОЦ4. Формирање другог Центра за клиничке студије

6.7. Служба за научно-истраживачку и образовну делатност “Проф. др Предраг Каличанин”

ОЦ 1. Одржавање и унапређење научноистраживачке компетентности Института.

- Припремањем и спровођењем научноистраживачких пројеката које (су)финансирају интернационална (међународна сарадња) и национална тела (министарства, универзитети), као и у сарадњи са привредом или другим установама или институцијама;
- Активностима које су усмерене на побољшавање научне или научно-стручне компетенције запослених на Институту, уз усмеравање и координацију научних и научно-стручних усавршавања и мобилности у циљу стицања нових вештина;
- Одржавањем и унапређењем структуре истраживача у радном односу са пуним и краћим радним временом по научним/наставним звањима;
- Развојем научно-истраживачког подмлатка и обезбеђивањем додатне едукације из области научно-истраживачког рада, добре научне праксе, вештина писања/публиковања, и друго;

ОЦ 2. Обезбеђење јавно доступних информација о научноистраживачком и стручном раду.

- Стимулацијом публикација у часописима са рецензијом (у случају научних радова) или у релевантним стручним часописима (национална и међународна дисеминација НИ).
- Праћењем квалитета и броја објављених научно-истраживачких радова, стручних радова, гостовања у земљи и иностранству у име Института (промоција) и презентацијама у оквиру интерне едукације на Институту (интерна дисеминација).
- Организацијом и реализацијом научно-едукативних кампања
- Одржавањем и унапређењем НИ презентација на веб-страници ИМЗ
- Обезбеђењем издавачке делатности: редовно објављивање часописа „Психијатрија данас“, уз активнију промоцију ове публикације; Активирање Билтена (3 пута годишње).

ОЦ 3. Одржавање и унапређење интерне и екстерне едукације у којој лидерску улогу има Институт.

- Организовањем континуиране медицинске едукације, организовањем других едукативних програма (лекције, курсеви, радионице, трибине и Форума ИМЗ) и медијском презентацијом активности службе.
- Интезивирање активности ПР службе Института

ОЦ 4. Акредитација Института као научноистраживачке организације за обављање научноистраживачке делатности од општег интереса и уписивање у Регистар научноистраживачких организација.

6.8. Служба за немедицинске послове

ОЦ 1. Унапређење рада Службе оснаживањем унутрашњих капацитета запослених

- Обука за ИТ послове и послове израде ЕУ пројеката
- Кадровско оснаживање Службе

7. Праћење, оцена успешности и учење

Руководство ИМЗ ће се редовно састајати ради припреме кварталних извештаја које ће благовремено достављати на увид Управном одбору, док ће записници са ових састанака бити похрањени у архиви ИМЗ.

Управни одбор је у обавези да размотри достављене извештаје и да мишљење о степену и квалитету реализације оперативног плана, о чему ће постојати писана информација у извештајима УО о активностима на реализацији плана, као и у записницима са седница УО.

Управни одбор Института за ментално здравље ће редовно разматрати спровођење Стратешког плана, и то пре свега кроз извештавање о реализацији годишњих оперативних планова.

На основу ових извештаја, руководство ће предузимати мере и активности у циљу постизања планираних резултата. У случају потребе, вршиће се ревизија Стратешког плана.

ИМЗ је институција која континуирано учи, из сопственог и туђих искустава, из студија и пројеката и из непосредног рада са корисницима. Култура учења почиње од појединца - професионалца, у свакодневном раду и преноси се на организацију. Процес учења омогућава да се идентификују проблеми, да се размењују информације међу запосленима али и са трећим лицима, и да се научено уграђује у будуће активности и планове рада. Оцена успешности ће се заснивати на јасно дефинисаним показатељима квалитета рада.